

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/24/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813212466
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8813212466.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a sudcov JUDr. Anny Ilčinovej a JUDr. Elišky Wagshalovej v právnej veci žalobcu: Intrum Justitia Slovakia s.r.o., Karadžičova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 831 154, zast. JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, Karadžičova 8, P.O. BOX 205, 810 00 Bratislava, proti žalovaným: 1. G. X., nar. XX.X.XXXX, bytom X. O. Z., F. G. XXX/XX, 2. R. X., nar. XX.X.XXXX, bytom X. O. Z., F. G. XXX/XX, t.č. obaja na neznámom mieste, obaja zastúpení opatrovníkom Združenie na ochranu občana spotrebiteľa - HOOS, Námestie Legionárov 5, Prešov, IČO: 42 176 778, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných: Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, Nám. Josipa Andriča č. 1, 900 25 Chorvátsky Grob, IČO: 42 264 154, zast. JUDr. Jozefom Kempom, advokátom, Námestie Josipa Andriča 1, Chorvátsky Grob, o zaplatenie 4.808,74 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 13C 120/2014-90 zo dňa 5. 9. 2014 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok v zamietavom výroku a výroku o trovách konania.

II. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvého stupňa“) pripustil zmenu žalobného návrhu tak, že „žalovaní v 1. a v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi istinu 4.808,74 Eur, úrok z omeškania vo výške 8,75% p.a. zo sumy 3.895,70 eur od 04.04.2013 do zaplatenia a nahradíť trovy konania.“ Žalovaným v 1. rade a v 2. rade uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 2.361,52 Eur s úrokom z omeškania vo výške 8,75% p.a. z dlžnej sumy od 04.04.2013 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Čo do zvyšku žalobu zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov vo vzťahu žalobca a žalovaní v 1. rade a v 2. rade nemá právo na náhradu trov konania. Vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaných náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie v zamietavej časti odôvodnil cit.: „V slovenskom právnom poriadku existuje duálna právna úprava záväzkov, pričom rozlišujeme ich občianskoprávnu a obchodnoprávnu úpravu. Vzťah dvoch kódexov súkromného práva a to Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka je vzťahom lex specialis ku lex generalis, pričom použitie Občianskeho zákonníka je subsidiárne - právne vzťahy podriadené režimu Obchodného zákonníka sa budú riadiť Občianskym zákonníkom v tých otázkach, ktoré Obchodný zákonník neupravuje. V rámci obchodno-záväzkových vzťahov existuje aj skupina vzťahov, ktoré môže označiť ako fakultatívne obchodné záväzkové vzťahy, v ktorých si zmluvné strany môžu v súlade so zásadou zmluvnej voľnosti dohodnúť obchodnoprávny režim svojho záväzku (§ 262 Obchodného zákonníka). Obchodný zákonník aplikáciu právnej úpravy inštitútu spotrebiteľských zmlúv nevylučuje, ani komplexne neupravuje osobitným spôsobom a ide o kogentné ustanovenia

Občianskeho zákonníka, je nevyhnutné ju v skutkovo relevantných právnych vzťahoch aplikovať, pričom nie je relevantné či ide o relatívne obchodný záväzkový vzťah, absolútny obchodný záväzkový vzťah alebo fakultatívny obchodný záväzkový vzťah. Právna ochrana spotrebiteľa je jednou z priorít oblastí záujmu nielen práva Európskej únie ale aj nášho právneho poriadku. Nie je prípustné, aby sa kogentné normy určené na ochranu spotrebiteľa obchádzal zvolením iného zákona, ktorý primárne nie je určený na úpravu či realizáciu spotrebiteľských vzťahov, t.j. vzťahov, ktoré vznikajú pri nákupe tovarov a poskytovaní služieb spotrebiteľom, ktorí nekonajú pri uzatváraní zmluvy v rámci svojej podnikateľskej či inej zárobkovej činnosti. Zvolenie režimu Obchodného zákonníka nie je prípustné v prípadoch tzv. typových spotrebiteľských zmlúv, keď z celého kontextu uzatvorenej zmluvy je zrejmé, že sa uzatvára v zmysle Obchodného zákonníka len preto, aby sa vylúčili právne normy určené na ochranu spotrebiteľa. Nie je ani prípustné, aby dvom spotrebiteľom v porovnateľnej situácii neboli garantované rovnaké právne prostriedky a ochrana len s ohľadom na to, že dodávateľ zvolí režim iného zákona. Aj pri zmluvách uzatváraných v zmysle Obchodného zákonníka je potrebné pri realizácii či aplikácii práva postupovať podľa ustanovení o spotrebiteľských zmluvách v Občianskom zákonníku či osobitných právnych predpisoch ako napr. zákon o spotrebiteľských úveroch, zákon o ochrane spotrebiteľa. Na základe vyššie uvedeného súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania ako spotrebiteľskú zmluvu.

Žalobca uviedol, že ním uplatňovaná suma pozostáva z neuhradenej časti úveru v sume 3.895,70 eur, z nesplatených riadnych úrokov v sume 859,22 eur a z nesplatených poplatkov za správu úveru v sume 53,82 eur. Neuhradená časť úveru v sume 3.895,70 eur pozostáva z nesplateného istiny úveru, z riadnych úrokov vyčíslených za obdobie od uzatvorenia zmluvy, t.j. od 20.3.2009 do 30.9.2011, ktoré neboli ku dňu 30.9.2011 uhradené a z poplatkov vyčíslených za obdobie od uzatvorenia zmluvy do 30.9.2011.

V zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinného od 01.05.2014 orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Vzhľadom na uvedené je súd povinný z úradnej moci prihliadať na oslabenie nároku žalobcu voči spotrebiteľovi z dôvodu jeho premlčania. Ide o procesné ustanovenie, ktoré je súd povinný aplikovať v čase rozhodovania o predmetnom nároku.

Ako je zrejmé zo zmluvy o splátkovom úvere, konečná splatnosť bola dohodnutá na 48 mesiacov. Začiatok plynutia premlčacej doby je potrebné stanoviť v súlade s ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

Jednotlivé splátky sa premlčujú samostatne od ich zročnosti až do okamihu, keď dlžník nesplní niektorú zo splátok. Žaloba bola na súde podaná dňa 25.11.2013. Nepremilčanými splátkami tak sú splátky splatné tri roky späťne od podania žaloby, teda splátky splatné po 25.11.2010 a takto prvou nepremilchanou splátkou pri dojednanej dobe splatnosti splátky k 20. dňu v kalendárnom mesiaci bude splátka splatná dňa 20.12.2010 a spolu to bude 28 nepremilčaných splátok(1 za rok 2010, 12 za rok 2011, 12 za rok 2012 a 3 za rok 2013).“

Ďalej uviedol cit.: „V danej právnej veci sa jedná o poplatok, ktorý mal byť dojednaný a jednotlivé zložky sa stali splatnými ako súčasť splátky úveru pred uvedenou novelou zákona o bankách. Súd však predmetné dojednania o poplatku za vedenie úveru podrobil súdnej kontrole v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a predmetné dojednanie súd vyhodnotil ako neprijateľnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Je nesporné, že žalovaní ako klienti a dlžníci z úverového vzťahu boli povinní platiť žalobcovi ako veriteľovi poplatok za vedenie úveru. Teda laicky povedané a rovnako asi aj chápané priemerným spotrebiteľom, žalovaní boli povinní platiť žalobcovi ako veriteľovi za to, že tento pre svoju vlastnú potrebu vykonával akúsi správu úverového účtu, teda sledoval prijatie splátok, prípadné omeškania alebo iné pohyby na účte. Súd má za to, že keď žalobca ako veriteľ poskytol žalovaným ako dlžníkom úver, bolo len v jeho kompetencii, ako sa rozhodne predmetný úver spravovať, no

je neprípustné, aby náklady s takouto činnosťou znášali žalovaní ako spotrebiteľia, ktorí predsa za poskytnutie úveru, resp. konkrétnej finančnej čiastky zaplatili žalobcovi ako veriteľovi odplatu vo forme úroku z úveru a preto na žalovaných ako spotrebiteľov a dlžníkov nemožno prenášať úhradu takýchto nákladov. Zákon o spotrebiteľských úveroch hovorí o poplatkoch akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, no nemožno prijať záver, že pod takto definovaný pojem poplatku možno subsumovať akúkoľvek sumu určenú veriteľom predstavujúcu úhradu jeho nákladov, pričom sa jedná o poplatok a úhradu predmetnej sumy, za ktoré spotrebiteľovi nie je poskytované žiadne protiplnenie, keď žalovaným zrejme nebol poskytovaný výpis z predmetného úverového účtu a ani nemali prístup k informáciám a údajom vedených na účte, teda jednalo sa čisto o administratívno-technické údaje pre žalobcu ako veriteľa. Na základe uvedeného potom súd nárok žalobcu na zaplatenie tejto časti nároku tak ako je uvedené vyššie zamietol.“

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní okrem iného uviedol, že právny názor súdu prvého stupňa je nesprávny. Úver poskytnutý žalovaným právnym predchodcom žalobcu bol splatný dňa 20. 11. 2013. Tento deň bol dňom konečnej splatnosti úveru. Zmluvná dohoda o uhradení úveru v splátkach nie je dohodou o plnení v splátkach podľa § 103 Občianskeho zákonníka, nakoľko si zmluvné strany dohodli konečnú splatnosť dlhu na 20. 3. 2013. V prípade, žeby nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 21. 2. 2013, pre neplnenie záväzku žalovaných uhrádzať splátku dlhu, premlčacia doba by začala plynúť od 20. 3. 2013. Avšak z dôvodu neplnenia záväzkov žalovaných náš právny predchodca využil svoje oprávnenie dňa 21. 2. 2013 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Premlčacia lehota pre zaplatenie celej sumy mimoriadne zosplateného úveru začala plynúť dňa 22. 2. 2013 a žalovaná pohľadávka tak bola na súde uplatnená v rámci plynutia premlčacej doby. Právny názor žalobcu je judikovaný rozsudkom NS SR sp. zn. 4Obo 54/2007. Súd prvého stupňa takisto v odôvodnení rozsudku posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku dohodu zmluvných strán o poplatku za správu úveru v sume 1,99 Eur mesačne. Súd prvého stupňa pri vyslovení jej neprijateľnosti jednak postupoval v rozpore s ust. § 153 ods. 3 O.s.p. a jednak jeho právny názor je opakovane nesprávny. Poplatok za správu úveru dohodnutý v úverovej zmluve bol v čase jej uzavretia bežnou praxou, ktorá neodporovala zákonu a je v súlade s dobrými mravmi. Už z názvu tohto poplatku je jednoznačné, k úhrade akých nákladov spojených s úverom slúžil. Tento právny názor žalobcu je judikovaný aj nálezom Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 3725/13 zo dňa 10. 4. 2014. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok v rozsahu suspenzívneho (odkladného) účinku odvolania, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok je v napadnutom výroku správny.

Odvolateľ tvrdí, že napadnutý rozsudok prvostupňového súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa právneho názoru odvolacieho súdu prvostupňový súd na zistený skutkový stav použil v zamietavej časti správny právny predpis, ktorý aj správne interpretoval, pričom zo skutkových záverov vyvodil správne právne závery. Odvolací súd v podrobnostiach poukazuje na vecne správne právne závery prvostupňového súdu a len na ich doplnenie uvádza nasledovné:

Odvolací súd nevidí dôvod na odklon od právnych názorov vyslovených súdmi v právnych veciach napr. cit.: „Odvolací súd ako nedôvodnú vyhodnotil i námietku navrhovateľa o nesprávnej aplikácii ust. § 103 veta prvá OZ. Odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu konštatuje, že navrhovateľ v prejednávanej veci nepreukázal (ani netvrdil), že by on, eventuálne ešte jeho právny predchodca, vyhlásili mimoriadnu splatnosť úveru podľa bodu 7.6.1. ods. 2 písm. a) Všeobecných obchodných podmienok právneho predchodcu navrhovateľa. Na základe uvedených skutočností preto aj podľa odvolacieho súdu išlo v prípade úverovej zmluvy, ktorá bola predmetom tohto konania, o plnenie v

splátkach. Okresný súd nakoniec správne poukázal v odôvodnení rozsudku, že na prejednávany prípad nemožno aplikovať závery vyslovené v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 54/2007 zo dňa 17.06.2008, ktoré závery sa dotýkali hlavne posúdenia skutočnosti, či dohodu o splácaní úveru v splátkach možno považovať za právo na čiastkové plnenie v zmysle ust. § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka.“ (rozsudok Krajského súdu v Žiline vo veci 8Co 236/2015).

„Pokiaľ navrhovateľ v podaní zo dňa 13.7.2014 (č.l. 21) argumentoval, že záväzok mal byť splnený v lehote do 20.11.2011, kedy nastala konečná splatnosť úveru prirodzeným spôsobom a dohodnuté plnenie úveru v splátkach nemožno vyhodnotiť ako čiastkové plnenie, ale jedno plnenie s lehotou splatnosti do 20.11.2011 a až po tomto dátume konečnej splatnosti sa dostal do omeškania, tj. dňom 21.11.2011 a od tohto okamihu začala plynúť premlčacia doba na uplatnenie práva, súd sa s týmto stanoviskom navrhovateľa nestotožnil, vychádzajúc zo zákonnej úpravy § 103 prvá veta OZ, podľa ktorého ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. V konaní bolo preukázané, že nedošlo k zosplateniu celého dlhu naraz, ani k odstúpeniu od zmluvy. Súd zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi tú časť úveru, ktorá predstavuje nepremľčané splátky úveru, t. j. tie, ktorých splatnosť nastala po podaní návrhu na súd 21.11.2013, to sú dve splátky za november, december 2010 a jedenásť splátok za január až november 2011, spolu trinásť splátok, každá v dohodnutej výške 44,58 Eur, čo spolu predstavuje priznaný nárok 585,09 Eur (44,58 x 13). Vychádzajúc z obsahu Zmluvy o splátkovom úvere každá splátka zahŕňa okrem splátky na istinu aj splátku na príslušenstvo - dohodnuté úroky a poplatky, potom súd návrh navrhovateľa vo zvyšku zamietol, nakoľko pokiaľ došlo k premlčaniu nároku na splátky splatné pred dobou uplatnenia nároku na súd, došlo k premlčaniu aj nárokov na príslušenstvo zahrnuté v týchto splátkach. ... Pokiaľ navrhovateľ poukazoval na právny názor NS SR v rozsudku 4 Obo 54/2007 zo dňa 17.6.2008, súd poukazuje, že nemožno tento právny názor aplikovať na danú situáciu, nakoľko vychádzajúc z obsahu predmetného rozhodnutia NS v danej veci išlo o iné skutkové okolnosti, keď zo strany odôvodnenia predmetného rozsudku vyplýva, že NS SR vychádzal zo situácie, keď nastalo odstúpenie od úverovej zmluvy a súd počítal premlčaciu dobu dňom nasledujúcim po odstúpení od zmluvy; v konajúcej veci nedošlo k odstúpeniu od zmluvy a preto bolo dôvodné na premlčanie aplikovať ust. § 103, ktoré upravuje premlčanie pri plnení v splátkach. Pre úplnosť súd uvádza, že vo veci, v ktorej rozhodoval NS SR pod sp.zn. 4 Obo 54/2007, sa jednalo o úverovú zmluvu, podľa ktorej bol poskytnutý úver na zakúpenie technológie na výrobu obuvi a iné ZP (základné prostriedky), na základe čoho možno usúdiť, že sa nejednalo o spotrebiteľskú zmluvu.“ (rozsudok Okresného súdu Martin vo veci 18C 14/2014).

„Súd tvrdenie navrhovateľa vo vyjadrení zo dňa 27.10.2014 o tom, že splatnosť úveru nastala až ku dňu 20.08.2010, a že splácanie úveru v splátkach dohodnuté v zmluve nepredstavuje čiastkové plnenie, ale ide o jedno plnenie, ktorého úhrada bola dohodnutá v splátkach, považuje za účelové. Vychádzajúc zo zmluvy a z VOP je zrejmé, že poskytnutá pôžička mala byť vrátená v splátkach a teda bolo dohodnuté plnenie v splátkach, čo aj navrhovateľ sám uviedol. Ustanovenie § 103 OZ je v tomto smere jednoznačné a v zmysle tohto ustanovenia platí, že premlčacia doba jednotlivých splátok začína plynúť odo dňa ich zročnosti. Rozhodnutie Najvyššieho súdu sp.zn. 4Obo 54/2007 zo dňa 17.06.2008 je pre prejednávany prípad nepoužiteľné, nakoľko sa týka obchodného záväzkového vzťahu, ktorý bol založený zmluvou o úvere a nie zmluvou pôžičke, a zároveň sa týka prípadu odstúpenia od zmluvy, t.j. vychádza z úplne iných skutkových okolností.“ (rozsudok Okresného súdu Trnava vo veci 15C 116/2012).

Pokiaľ ide o poplatok za vedenie účtu odvolací súd poukazuje na rozsudok Okresného súdu Skalica sp. zn. 1C 45/2012 zo dňa 12.7.2012, v zmysle ktorého cit: „Podmienka dohodnutá v čl. I. zmluvy, kedy je dlžník povinný platiť poplatok za poskytnutie úveru, za vedenie úverového účtu je neprijateľnou podmienkou, keď poplatok za vedenie účtu nemá povahu odplaty za konkrétnu zmluvnú službu poskytovanú banku, a preto nepredstavuje dojednanie týkajúce sa ceny. Vedenie úverového účtu nepredstavuje samostatnú odplacnú službu banky klientovi, ale naopak slúži výhradne záujmom banky Poplatok za poskytnutie úveru je neprijateľnou podmienkou a neprijateľným zaťažením spotrebiteľa, keď banka má poskytovať úverov v rámci svojej podnikateľskej činnosti a nepredstavuje žiadne skutočné protiplnenie poskytované spotrebiteľovi.“ (Rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Brandenburgu z 21. júna 2006 č.k. 7U 17/06).“

Rovnako odvolací súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co 27/2013, 10Co 325/2014 zo dňa 13.8.2014 cit: „V tomto prípade potom odvolací súd má jednak za to, že u podraďovania zmluvných podmienok pod režim ust. § 53 ods. 1 vety druhej O. z. a posudzovania toho, či sa týkajú hlavného predmetu plnenia, je namieste skôr reštriktívnejší (zuzujúci) výklad, keďže len ten zamedzí

tomu, aby sa spod režimu zvýšenej ochrany normami spotrebiteľského práva vymaňovali aj podmienky, ktorých súvis s hlavným predmetom plnenia možno vybadať len vo všeobecnej rovine a ktoré často slúžia len organizačnému zabezpečeniu podnikateľskej činnosti toho, kto do zmluvného vzťahu so spotrebiteľom vstupuje, okrem toho však je tu nezanedbateľný tiež rozmer problému akcentovaný už súdom prvého stupňa, ktorým je to, že i pri posudzovaní následnej otázky prijateľnosti zmluvnej podmienky je takpovediac kľúčovým to, či konkrétne dojednanie predstavuje prínos pre obe strany spotrebiteľského vzťahu.

Korektné odpovede na obe takéto otázky mali povahu tzv. spojených nádob a prvá musela znieť tak, že podmienka spočívajúca v dojednaní práva banky (a povinnosti klienta) na poplatok za správu úveru sa hlavného predmetu plnenia vo vyššie opisovanom ponímaní priamo netýka, pretože hlavným predmetom plnenia je tu poskytnutie úveru (zo strany banky) a jeho splácanie (zo strany klienta), vedenie evidencie o priebehu čerpania a splácania úveru je logickou súčasťou podnikateľskej činnosti na poli bankovníctva, zahrnutelnou do odplaty za poskytnutie disponibilných finančných prostriedkov veriteľa dlžníkovi (rozumej do úrokov majúcich zohľadniť i tu diskutované obslužné činnosti bez toho, aby tieto bolo treba honorovať osobitne a tým zvyšovať celkovú cenu požíčovaných peňazí) a ak sa má hlavného predmetu plnenia týkať poplatok za správu úveru, bude sa ho týkať prakticky každá podmienka súvisiaca s tým, že tu ide o úver (ktorý príliš široký výklad ale zjavne je v rozpore s účelom úpravy, ktorým je zabezpečenie čo najväčšej možnej ochrany spotrebiteľa). Odpoveď na druhú otázku potom v zhode so súdom prvého stupňa (nech aj týmto argumentujúcim bez priameho odvolania sa na tuzemské právo) bolo možné sformulovať tak, že kritériu prijateľnosti podmienky a rovnovážnosti práv a povinností strán spotrebiteľského vzťahu nezodpovedá podmienka o poplatku, ktorý nemá pre spotrebiteľa žiaden preukázateľný prínos a za ktorý sa mu nedostáva žiadneho protiplnenia, ale takéto podmienka slúži výlučne záujmu zmluvného partnera spotrebiteľa na maximalizácii zisku spojeného s existenciou zmluvného vzťahu.“

Odvolací súd sa stotožňuje so závermi prvostupňového súdu, že jednotlivé splátky sa premlčujú samostatne od ich zročnosti. Žalobca uplatnil svoj nárok na súde žalobou podanou dňa 25.11.2013. Nepremičanými splátkami sú splátky splatné tri roky spätne od podania žaloby, teda splátky splatné po 25.11.2010 a takto prvou nepremičanou splátkou pri dojednanej dobe splatnosti splátky k 20. dňu v kalendárnom mesiaci bude splátka splatná dňa 20.12.2010 a spolu to bude 28 nepremičaných splátok (1 za rok 2010, 12 za rok 2011, 12 za rok 2012 a 3 za rok 2013).

V súvislosti s namietaným posúdením otázky premlčania odvolací súd poukazuje na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej cit: „Podľa ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ktoré nadobudlo účinnosť 1. mája 2014) orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom od 1. mája 2014) ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

V nadväznosti na citáciu vyššie uvedených ustanovení najvyšší súd poukazuje na základný zmysel a účel dovolania a mimoriadneho dovolania, ktorým je dosiahnuť preskúmanie právoplatného rozhodnutia vtedy, keď to zákon umožňuje, a v prípade, že v procese jeho preskúmania sa zistia zákonom stanovené dôvody pre zrušenie napadnutého rozhodnutia, dosiahnuť tiež zrušenie rozhodnutia, proti ktorému bol podaný tento mimoriadny opravný prostriedok (§ 243b ods. 2 O.s.p., resp. § 243b ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Zrušenie rozhodnutia napadnutého dovolaním alebo mimoriadnym dovolaním nesmie byť však nikdy samoučelné a vždy musí viesť k vytvoreniu stavu, v ktorom bude možné odstrániť nesprávnosť procesného alebo hmotnoprávneho charakteru, ktorá bola dôvodom pre kasačné rozhodnutie najvyššieho súdu a nahradiť zrušené (nesprávne, nezákonné) rozhodnutie novým, zodpovedajúcim zákonu. Pokiaľ je však už pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia zrejmé, že (napríklad v dôsledku zmeny v právnom poriadku, ku ktorej medzičasom došlo) bude súd, ktorému sa vec po zrušení jeho

rozhodnutia má vrátiť na ďalšie konanie, musieť rozhodnúť rovnako ako v zrušovanom rozhodnutí, lebo iné rozhodnutie mu platný právny stav ani neumožní (t.j. ak súd po vrátení veci nebude môcť postupovať alebo rozhodnúť inak, ako pred zrušením jeho rozhodnutia), nemá kasačné rozhodnutie najvyššieho súdu opodstatnenie.

V preskúvanom prípade je - aj bez vyriešenia otázky, či je opodstatnená námietka generálneho prokurátora o tom, že premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení Obchodného (a nie Občianskeho) zákonníka - zrejme, že ak by najvyšší súd zrušil mimoriadnym dovolaním napadnuté rozsudky a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, musel by prvostupňový súd vziať na zreteľ § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pričom by ako „orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy“ bol povinný prihliadnúť na zákonný dôvod, ktorý bráni priznať plnenie požadované žalobou. Mal by tiež zohľadniť § 52 ods. 2 vetu tretiu Občianskeho zákonníka, podľa ktorého všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Obe tieto ustanovenia nadobudli účinnosť 1. mája 2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.

Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že v prípade zrušenia rozsudkov napadnutých mimoriadnym dovolaním by súd prvého stupňa (opäť) posudzoval plynutie premlčacej doby podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho by rozhodol tak, ako v rozsudku, ktoré generálny prokurátor navrhuje zrušiť.“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3MCdo 14/2014).

Odhliadnuc od uvedeného právneho názoru odvolací súd zastáva názor, že ust. § 54 ods. 1 OZ v znení Občianskeho zákonníka účinného do 31.12.2014 treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce nevyžaduje transpozíciu v prípade dualistickej úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti tomuto zákonu (rozumej Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ).

Odvolací súd poznamenáva, že aj právna úprava v Občianskom zákonníku dopadá na obidve strany v súlade s princípom rovnosti, no je citlivejšia, zohľadňuje aspekt informovanosti spotrebiteľa, explicitne priznáva rovnaké práva aj ručiteľovi, garantuje efektívnejšie uplatnenie práva pri plynutí času pri zlom úmysle veriteľa a pod. Nemožno prehliadnúť pritom fakt, že sú to predovšetkým dodávateľia, ktorí uplatňujú veci na súde. Spory vyvolané spotrebiteľmi sú len veľmi zriedkavé, a preto argument o obchodnom práve a rovnosti „pre všetkých“ je objektívne značne relativizovaný.

Odvolací súd už v minulosti použil na účely posúdenia premlčacej doby (i odstúpenia) pri spotrebiteľskom právnom vzťahu právnu úpravu obsiahnutú v Občianskom zákonníku (porov. rozsudky vo veciach sp. zn. 6Co 81/2012, 6Co 113/2010, 6Co 218/2012, 6Co 224/2012). Niektoré rozsudky pritom boli podrobené kontrole ústavnosti. Ústavný súd takýto postup neoznačil za ústavne nekonformný (napr. vec I. ÚS 402/2013) a pritom išlo o zásadnú právnu otázku s dopadom na výsledok súdneho sporu (dualistická právna úprava odstúpenia a premlčania).

Žalobca v odvolaní obhajuje poplatok za vedenie úverového účtu a spochybňuje teóriu skutočného plnenia pre spotrebiteľa, ktorú spomína prvostupňový súd. Odvolací súd odvolateľovi pripomína predovšetkým rozsudok SD C-143/13 vo veci Matei B. proti SC Volksbank România SA cit.: „Totiž, stále s výhradou overenia týmto súdom, niektoré okolnosti v spise zrejme naznačujú, že predmet sporu vo veci samej sa netýka primeranosti medzi výškou tohto poplatku a akýmkoľvek plnením poskytnutým veriteľom, keďže sa tvrdí, že neposkytuje nijaké skutočné plnenie, ktoré by mohlo predstavovať protihodnotu tohto poplatku, takže otázka primeranosti tohto poplatku nemôže vzniknúť (pozri analogicky rozsudok Kásler a Káslerné Rábai, EU:C:2014:282, bod 58). Naopak, okolnosti v spise, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, nasvedčujú tomu, že spor vo veci samej sa zameriava na otázku dôvodov, ktoré dotknuté podmienky odôvodňujú a osobitne na otázku, či tieto podmienky musia byť, čo sa týka skutočnosti, že spotrebiteľovi ukladajú povinnosť zaplatať vysokého poplatku, ktorý má zabezpečiť splatenie úveru, zatiaľ čo sa tvrdí, že toto riziko je už zabezpečené hypotékou a že banka výmenou za tento poplatok neposkytuje spotrebiteľovi skutočnú službu výhradne v jeho záujme, považované za nekalé v zmysle článku 3 smernice 93/13.“ a tiež rozhodnutie Vrchného

krajinského súdu v Brandenburgu (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006 č. k. 7U 17/06: „Poplatky za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovo-knižnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov a upomienky sú neprijateľné. Sporiteľni bol súdom uložený zákaz používať zmluvné podmienky a prijímať plnenia z poplatkov za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovo-knižnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov spotrebiteľa a upomienky. Vrchný krajinský súd s poukazom na Občiansky zákonník rozhodol, že neprímerané znevýhodnenie spotrebiteľa je dané nielen vtedy, ak je zmluvná podmienka nejasná a nezrozumiteľná, ale aj v prípade, ak je zmluvná podmienka nezlučiteľná s podstatnými princípmi (ratio legis) právnej úpravy, od ktorej sa odchyľuje alebo ak podstatné práva a povinnosti vychádzajúce z povahy zmluvy obmedzuje tak, že je ohrozené dosiahnutie účelu spotrebiteľskej zmluvy. Pri skúmaní neprijateľnej povahy zmluvných podmienok súd v súlade s rozhodovacou líniou Spolkového súdneho dvora (BGH) potvrdil, že je potrebné vychádzať z najneprijateľnejšieho výkladu, aký pri posudzovaných zmluvných podmienkach vôbec prichádza do úvahy. Aplikáciou najneprijateľnejšieho výkladu posudzovanej zmluvnej podmienky súd dospel k záveru, že poplatok za vydanie náhradnej platobnej karty (15 eur) je neprijateľný, keďže zmluvná podmienka je nejasná a nevylučuje vyrubenie poplatku spotrebiteľovi aj vtedy, keď dôvody vyrubenia nastanú na strane sporiteľne. Poplatok za vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovo-knižnej forme je v rozpore s ratio legis právnej úpravy, keďže spotrebiteľ by mal znášať iba skutočné náklady za kvitanciu a nie aj poplatok za jej vystavenie. Na poplatok za vystavenie kvitancie, navyše v paušálne odstupňovanej výške (1 ‰ z hodnoty zapísaného práva) s minimálnou a maximálnou výškou, nemá sporiteľňa nárok, keďže poplatok je pokrytý už v zmluvne dojednanom úroku (odplate) za úver. Súd k uvedenému poplatku poznamenal, že poplatok za výkony spojené s vystavením kvitancie v predpísanej pozemkovo-knižnej forme sleduje v prevažnej miere overenie predpokladov pre jej vydanie, ktorých preverenie nie je v záujme spotrebiteľa, ale práve naopak sporiteľne. Poplatok tak nemá ani rozumný ekonomický základ, ktorý by opodstatňoval jeho znášanie spotrebiteľom. Pri aplikácii najneprijateľnejšieho výkladu nemôže v teste prijateľnosti zmluvných podmienok obstať ani poplatok za skúmanie a preverovanie pomerov spotrebiteľa (10 eur), keďže tento pokrýva aktivity sporiteľne napríklad pri preverovaní pohybov na účte v súvislosti so vznesenými požiadavkami spotrebiteľa na vrátenie neoprávnene zrazených poplatkov a ani podľa zákona za takéto úkony sporiteľni odplata nepatrí. Súd posúdil ako neprijateľné aj poplatky za upomienku zasielanú spotrebiteľovi (13 eur), na ktoré niet zákonného nároku, a ktoré sporiteľni nemôžu patriť v prípade, keď si táto uplatňuje paušálnu náhradu ujmy za omeškanie. Vrchný krajinský súd sa vysporiadal aj s preukázaním hrozby uplatňovania neprijateľných zmluvných podmienok, ktorej nedostatok vytýkala sporiteľňa. Súd judikoval, že ani sporiteľňou, po predchádzajúcej výzve spolku na ochranu spotrebiteľa, e-mailom avizovaná zmena sporných zmluvných podmienok, nič nemení na pretrvávaní hrozby opakovaného použitia neprijateľných zmluvných klauzúl. Hrozba opakovaného použitia neprijateľných zmluvných klauzúl nemôže byť spochybnená ani z dôvodu, že sporiteľňa je verejnoprávnou úverovou inštitúciou.“

Odvolací súd sa stotožňuje s názorom prvostupňového súdu, že sporný poplatok je neprijateľný. Nekorešponduje mu žiadne plnenie, ktoré by bolo spotrebiteľovi na úžitok.

Majúc na zreteli uvedené odvolací súd s osvojením si dôvodov rozsudok v napadnutom zamietavom výroku a výroku o trovách konania ako správny potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný a tomu zodpovedá aj výrok o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.